

კონფლიქტოლოგიის უმაღლესი განათლების დარგობრივი მახასიათებელი
უმაღლესი განათლების I და II საფეხურები
ეროვნული კვალიფიკაციის ჩარჩოს VI და VII დონეები

I. შესავალი

კონფლიქტოლოგიის დარგობრივი მახასიათებელი აკადემიური განათლების სტანდარტია, რომელიც კონფლიქტოლოგიის სფეროს უმაღლესი განათლების პირველი (ბაკალავრიატი) და მეორე (მაგისტრატურა) საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის განსაზღვრავს კვალიფიკაციის მისანიჭებლად აუცილებელი სწავლის შედეგებს, ამ შედეგების მიღწევისათვის საჭირო სწავლა-სწავლების და შეფასებების მიდგომებს, რესურსებს და სხვა არსებით მახასიათებლებს.

დარგობრივი მახასიათებლის მოქმედების ვადა 7 წელია.

ინგლისურ ენაზე დარგობრივი მახასიათებლის დასახელებაა Subject benchmark Statement of Conflictology.

კონფლიქტოლოგიის დარგობრივი მახასიათებლის მიზანია ხელი შეუწყოს კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის შემუშავებას, სტუდენტთა მოზილობას, მისანიჭებელი კვალიფიკაციის საერთაშორისო დონეზე აღიარებას, მათ პროფესიულ დასაქმებას, ეროვნული და საერთაშორისო სტანდარტების გაზიარებას, კონფლიქტების მართვისა და ანალიზის სამეცნიერო კვლევებსა და სხვა პროექტებში ჩართვას. კონფლიქტოლოგიის დარგობრივი მახასიათებელი მოიცავს იმ ცოდნასა და უნარებს და მათი პასუხისმგებლობის და ავტონომიურობის შესაბამისი ხარისხით გამოყენების კომპეტენციებს, რომელსაც სტუდენტი შეიძენს კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შემდეგ.

კონფლიქტოლოგიის დარგობრივი მახასიათებლის გაცნობა რეკომენდებულია:

- საგანმანათლებლო პროგრამის შემუშავება-განვითარებასა და განხორციელებაში ჩართული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების აკადემიური, მოწვეული და ადმინისტრაციული პერსონალისთვის;
- პირთათვის, რომლებიც დაინტერესებული არიან შეისწავლონ კონფლიქტების მართვა, ანალიზი და იკვლიონ კონფლიქტების მოგვარებასთან დაკავშირებული კონკრეტული შემთხვევები, რათა კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შედეგად დაეუფლონ ცოდნას, უნარებს და შეიძინონ შესაბამისი კომპეტენცია;
- კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამით დაინტერესებული სტუდენტებისთვის ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე;
- დამსაქმებლებისთვის, რომლებსაც სურთ ჰქონდეთ ინფორმაცია კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულთა კომპეტენციების შესახებ;

- განათლების სფეროს ექსპერტთათვის, რომლებსაც პერიოდულად ევალუბათ კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასება.

წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებელი გაზიარებული და დაცული უნდა იქნეს ყველა იმ უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ, რომლის ფარგლებშიც ხორციელდება კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამები. კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამის დეტალური შინაარსი, სწავლა-სწავლების და შეფასების მეთოდები განისაზღვრება თითოეული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ, საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

დარგობრივი მახასიათებლებიდან გამომდინარე, კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის შესაბამისობის მონიტორინგი შესაძლებელია განხორციელდეს პერიოდულად, მოქმედი აკრედიტაციის სტანდარტების და შეფასების პროცედურების საფუძველზე.

კონფლიქტოლოგიის დარგობრივი მახასიათებლის განახლების საფუძველია აღნიშნული დოკუმენტის ეროვნული კვალიფიკაციის ჩარჩოსთან და დასაქმების ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკასთან დაახლოება.

წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებელი განსხვავდება 2022 წლის 12 ივლისის სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის დირექტორის N MES 1 22 0000792464 ბრძანებით დამტკიცებული დარგობრივი მახასიათებლისგან. დოკუმენტის განახლებას საფუძველად დაედო სსიპ ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გარე ინიცირება დოკუმენტის შინაარსობრივ ცვლილებასთან დაკავშირებით, რომლის ფარგლებშიც დაწესებულებამ კონფლიქტოლოგიის უმაღლესი განათლების დარგობრივ საბჭოს წარუდგინა კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო პროგრამების ანალიზის დოკუმენტი. შედეგად, საბჭოს გადაწყვეტილებით, წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებლით გათვალისწინებულ იქნა საბაკალავრო საფეხურის პროგრამების სპეციფიკა და სწავლის შედეგები; აღნიშნული წარმოადგენს საფუძველს საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის 2019 წლის 10 აპრილის №69/ნ ბრძანებით დამტკიცებულ სწავლის სფეროების კლასიფიკატორში ცვლილებების შეტანისა და ასევე 0388.2.7. კონფლიქტოლოგიის შემდეგი დეტალური სფეროს: „0388 ინტერდისციპლინური, რომელიც მოიცავს სოციალურ მეცნიერებებს, ჟურნალისტიკას, ინფორმაციის მართვას” მე-2 სვეტიდან 1-ელ სვეტში გადმოტანისთვის, რაც უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებს კონფლიქტოლოგიის დეტალურ სფეროში უმაღლესი განათლების სამივე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელების საშუალებას მისცემს.

II. სწავლის სფეროს აღწერა

კონფლიქტოლოგია სისტემური მიდგომების გამოყენებით შეისწავლის სხვადასხვა სახის კონფლიქტის მართვას: წარმოშობის მიზეზებს, დიაგნოსტიკას, განვითარების დინამიკას,

მოგვარებას, დარეგულირების პროცესს, დაპირისპირებული მხარეების ქმედებას, კონფლიქტის გადაჭრისა და ტრანსფორმირების სხვადასხვა მეთოდებს, მშვიდობის მშენებლობას.

კონფლიქტოლოგია ინტერდისციპლინური დარგია, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა სახის კონფლიქტებს, მათ შორის - ინტრაპერსონალურ, ინტერპერსონალურ, ჯგუფურ, ორგანიზაციულ, სახელმწიფოთაშორის, გლობალურ და ლოკალურ დაპირისპირებებს, სამხედრო/შეიარაღებულ, ჰიბრიდულ (საინფორმაციო-ფსიქოლოგიურ და სხვ.) კონფლიქტებს და ა.შ. კონფლიქტოლოგიის სფეროში ერთიანდება კონფლიქტების პრევენციის, მოგვარების, დარეგულირების და ტრანსფორმაციის გზები, კონფლიქტის მართვა, ანალიზი, მშვიდობის მშენებლობა, პოსტკონფლიქტური რეაბილიტაცია და სხვა. ამ სახის კონფლიქტების შესწავლა, ანალიზი და დარეგულირება ხორციელდება შემდეგი საშუალებებით: მოლაპარაკება, ფასილიტაცია, მედიაცია, პარტნიორობა, ვალდებულებით არბიტრაჟი, მრავალარხიანი დიპლომატია, დიპლომატიის მრავალფეროვანი შესაძლებლობები: საუნივერსიტეტო დიპლომატია, ეკონომიკური დიპლომატია, კულტურული დიპლომატია, მუნიციპალური დიპლომატია და სხვა ალტერნატიული მეთოდები. კონფლიქტოლოგიის პროგრამა უზრუნველყოფს ჩამოთვლილი საშუალებების შესწავლას და მათ ეფექტურ გამოყენებას პრაქტიკაში. მნიშვნელოვანია სამხედრო/შეიარაღებული კონფლიქტების კვლევების შესრულება კონფლიქტებთან მიმართებით, რომელიც არა მხოლოდ თეორიულ სფეროს ეხება, არამედ კონფლიქტების დარეგულირების უშუალო პრაქტიკულ სფეროსაც.

საბაკალავრო საფეხურზე კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამები მსოფლიოს არაერთ ქვეყანაში გვხვდება (აშშ, კანადა, გაერთიანებული სამეფო, ავსტრალია, ნორვეგია და ა.შ.). აღნიშნული პროგრამები ინტერდისციპლინურ მიდგომას იყენებენ კონფლიქტების კვლევის, მათი წარმოშობის მიზეზებისა და მოგვარების გზების სწავლებისთვის. აღნიშნული საბაკალავრო პროგრამები აქცენტებს სვამენ შემდეგ საკითხებზე: კონფლიქტის ისტორია და მიზეზები, კონფლიქტის დინამიკა, კონფლიქტის გადაჭრა, კონფლიქტის როლი საზოგადოებაში, კონფლიქტის მოგვარების ეთიკური პრინციპები, მშვიდობის მშენებლობა, მედიაცია, თანამშრომლობა, დიპლომატია, ადამიანის უფლებები, პრაქტიკა კონფლიქტების მოგვარების მიმართულებით და კონფლიქტოლოგიის კვლევები.

კონფლიქტოლოგიის სამაგისტრო პროგრამა ხელს უწყობს კონფლიქტების მართვის, ანალიზის, ტრანსფორმაციის და დარეგულირების შესახებ ცოდნის დაუფლებას, რაც ეფექტური საშუალებაა მათი პრაქტიკაში გამოყენებისათვის.

სამაგისტრო პროგრამის ინტერდისციპლინურობიდან გამომდინარე, საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაიშვებიან სხვადასხვა სფეროს ბაკალავრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხის ან სხვადასხვა კარიერული გამოცდილების მქონე პირები, რომლებიც იზიარებენ მთავარ იდეას, ხელი შეუწყონ მშვიდობიანი გზით კონფლიქტის სისტემურ მოგვარებას.

კონფლიქტოლოგიის პროგრამა ხასიათდება ინტერდისციპლინარული მიდგომით და ეფუძნება გამოცდილებით სწავლებას. იგი ავითარებს სტუდენტების ანალიტიკურ და პრაქტიკულ უნარებს, რაც საჭიროა ყველა სახის კონფლიქტის გადაჭრისას, იქნება ეს ინტერპერსონალური, ლოკალური, სახელმწიფოთაშორისი, რეგიონალური და გლობალური კონფლიქტები. კონფლიქტოლოგიის

ინტერდისციპლინარული პროგრამა ამზადებს სტუდენტებს სხვადასხვა ორგანიზაციებში მუშაობისათვის, რომლებიც მოიცავენ უსაფრთხოების, განათლების, ადამიანური რესურსების, საჯარო მმართველობის და სხვა საკითხებს. კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამები განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებენ საზოგადოებაში მშვიდობიანი სულისკვეთების ჩამოყალიბებასა და არაძალადობრივი კულტურის დამკვიდრებას.

კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამები, შეისწავლის რა კონფლიქტებს, მჭიდროდაა დაკავშირებული სხვადასხვა სამეცნიერო დისციპლინებთან. კონფლიქტების ანალიზი და მართვა განსხვავებული მეცნიერებების მონაცემებს ეყრდნობა, შესაბამისად, კონფლიქტოლოგიის სფეროს ინტერდისციპლინური მიდგომებიდან გამომდინარე, საგანმანათლებლო პროგრამები, შესაძლებელია მოიცავდნენ სასწავლო კურსებს/ თემატიკას შემდეგი მომიჯნავე დისციპლინებიდან: სოციოლოგია, პოლიტიკის მეცნიერება, საერთაშორისო ურთიერთობები, სამართალი, ფსიქოლოგია, ისტორია, კულტურის კვლევები, თავდაცვის და უსაფრთხოების კვლევები, ეკონომიკა, საზოგადოებრივი გეოგრაფია და ა.შ.

შეუძლებელია ვისაუბროთ კონფლიქტოლოგიაზე, კონფლიქტების შესწავლის ფართო სისტემაზე (რომელშიც შედის სხვადასხვა სახის კონფლიქტები და რომლის მთავარი არსი დაპირისპირებული მხარეების ქმედების შესწავლაში, დიაგნოსტიკაში და მათი დარეგულირების პროცესში, მდგომარეობს) მოცემული დარგებისგან განყენებულად.

III. სწავლის შედეგები

დარგობრივი მახასიათებლით გათვალისწინებული სწავლის შედეგები მოცემულ სფეროში იმ ცოდნის, უნარების და ღირებულებების შექმნა/განვითარებაზეა მიმართული, რომელიც სტუდენტს შესაბამის საფეხურზე სწავლის დასრულებისას, მოეთხოვება. დარგობრივ მახასიათებელში განსაზღვრულია მინიმალური სავალდებულო სწავლის შედეგები. უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას შეუძლია, საკუთარი, საერთაშორისო პრაქტიკისა და დარგის თანამედროვე მიღწევების გათვალისწინებით საგანმანათლებლო პროგრამით დამატებით სხვა შედეგებიც განსაზღვროს.

3.1. კონფლიქტოლოგიის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად აუცილებელი სწავლის შედეგები:

კურსდამთავრებული:

- აღწერს და განმარტავს კონფლიქტოლოგიის სფეროში არსებულ - ძირითად თეორიულ მიმართულებებს, მოდელებს, სფეროს ძირითად პრობლემატიკას, კონფლიქტების ანალიზის, დარეგულირების და მოგვარების კომპლექსურ საკითხებსა და პრაქტიკული საქმიანობის

შესაძლებლობებს; საგარეო და თავდაცვითი პოლიტიკის პროცესებს; კონფლიქტების განვითარების დინამიკას;

- ხელმძღვანელის მითითებების შესაბამისად ახორციელებს პრაქტიკული ხასიათის მცირე მასშტაბიან კვლევებსა და პროექტებს: სფეროში აპრობირებული კვლევის მეთოდების გამოყენებით, ამუშავებს ემპირიული მასალის შედეგებს კონფლიქტების ანალიზისა და შეფასებისთვის;
- კონფლიქტებთან დაკავშირებული მრავალმხრივი ინფორმაციის მოძიებისა და ანალიზისთვის იყენებს თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებსა და საბიბლიოთეკო რესურსებს;
- შეიმუშავებს საკუთარ ხედვას და არგუმენტირებულად აყალიბებს საკუთარ თვალსაზრისს, მონაწილეობს დებატებსა და დისკუსიებში კონფლიქტოლოგიის საკითხებზე;
- ამზადებს წერილობით და ზეპირ ანგარიშებს კონფლიქტოლოგიის სფეროსთან დაკავშირებით და მშობლიურ ან/და უცხო ენაზე, წერილობითი ან/და ზეპირი სახით წარუდგენს მეცნიერებს, პრაქტიკოსებსა და ფართო საზოგადოებას;
- გამოკვეთს და აანალიზებს კონფლიქტებზე მოქმედ ფაქტორებს, აფასებს კონფლიქტების პროცესში წარმოქმნილ ვითარებას;
- ზრუნავს თავის აკადემიურ და პროფესიულ განვითარებაზე;
- იცავს და ავრცელებს ღირებულებით ორიენტაციებს (სოციალური სამართლიანობა, ტოლერანტობა, ადამიანის უფლებები, სიძულვილის ენის არგამოყენება, უმცირესობების პატივისცემა და სხვა) და ამუშავებს პატივისცემას სხვების პროფესიული ღირებულებითი ორიენტაციის მიმართ.
- იცავს აკადემიური კეთილსინდისიერებისა და პროფესიული ეთიკის პრინციპებს.

• **3.2. კონფლიქტოლოგიის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად აუცილებელი სწავლის შედეგები:**

კურსდამთავრებული:

- სიღრმისეულად აანალიზებს კონფლიქტების კვლევისა და მართვის სფეროში არსებულ მრავალმხრივ, ძირითად და სისტემურ თეორიულ მიმართულებებს და პრობლემებს; კონფლიქტების ანალიზის, დარეგულირების და მოგვარების კომპლექსურ საკითხებს და პრაქტიკული საქმიანობის შესაძლებლობებს;
- არსებული ცოდნით შეიმუშავებს იდეებს კონფლიქტის მოგვარებისთვის;
- კონფლიქტების კვლევის მეთოდების გამოყენებით ამუშავებს ემპირიულ მასალას და კონფლიქტებს ანალიზებს დამოუკიდებლად;
- დამოუკიდებლად ახსნის (ინტერპრეტირებს) და ატარებს ფუნდამენტური და გამოყენებითი ხასიათის მეცნიერულ თუ პრაქტიკულ კვლევებს;
- ცოდნაზე დაფუძნებული ახალი იდეების შეჯამებით, კონფლიქტური სიტუაციის დიაგნოსტიკით გამოყოფს პრობლემას და დასაბუთებული დასკვნების საფუძველზე ეძიებს პრობლემური სიტუაციის ახლებურად გადაჭრის გზებს;

- პრაქტიკული ან სამეცნიერო მუშაობისთვის მოძიებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე, აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპების დაცვით ამზადებს წერილობით ნაშრომს/პროექტს და ზეპირ ანგარიშებს, წარუდგენს დაინტერესებულ პირებს;
- ერთვება რეალური კონფლიქტისა და პოსტ-კონფლიქტური სიტუაციების მოგვარებაში, შეიმუშავებს შესაბამის რეკომენდაციებს;
- გეგმავს საკუთარი სწავლის პროცესს მიზანმიმართულად, შემდგომი სწავლის გაგრძელების საჭიროებებიდან გამომდინარე, პროფესიული სრულყოფის მიზნით, ცვალებად გარემოსთან მიმართებით;
- მოქმედებს პროფესიული ეთიკის პრინციპების შესაბამისად, ავრცელებს მშვიდობიანი თანაარსებობის ღირებულებებს;
- ინდივიდუალური და გუნდური მუშაობის პრინციპების დაცვით განსაზღვრავს საკუთარი და სხვების სწავლის საჭიროებებს, გეგმავს აკადემიურ და პროფესიულ განვითარებას.

IV. მისანიჭებელი კვალიფიკაცია

კონფლიქტოლოგიის სწავლის სფეროს შესაბამის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების ფარგლებში კურსდამთავრებულებს ენიჭებათ ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან ერთ-ერთი კვალიფიკაცია:

ა) ჰუმანიტარული მეცნიერებების ბაკალავრი დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით (ჰუმანიტარული მეცნიერებების ბაკალავრი კონფლიქტოლოგიაში);

ჰუმანიტარული მეცნიერებების მაგისტრი დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით (ჰუმანიტარული მეცნიერებების მაგისტრი კონფლიქტოლოგიაში);

ბ) მეცნიერების ბაკალავრი დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით (მეცნიერების ბაკალავრი კონფლიქტოლოგიაში)

მეცნიერების მაგისტრი დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით (მეცნიერების მაგისტრი კონფლიქტოლოგიაში)

გ) ბაკალავრი დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით (კონფლიქტოლოგიის ბაკალავრი)

მაგისტრი დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით (კონფლიქტოლოგიის მაგისტრი).

კვალიფიკაციის ფორმულირება განისაზღვრება საგანმანათლებლო პროგრამის შინაარსიდან, სტრუქტურიდან და მიზნებიდან გამომდინარე.

თუ კონფლიქტოლოგიის სწავლის სფეროს შესაბამისი საბაკალავრო/სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა ორიენტირებულია ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებებზე, კულტურებისა და

ზოგადად სფეროს თეორიულ შესწავლაზე, მისანიჭებელი კვალიფიკაციის ფორმულირება შესაძლებელია იყოს ჰუმანიტარული მეცნიერებების მაგისტრი კონფლიქტოლოგიაში;

თუ პროგრამის მიზანია კურსდამთავრებულებს გამოუმუშავოს სამეცნიერო, კვლევითი და ტექნიკური ექსპერტიზის უნარები, ამ შემთხვევაში კვალიფიკაციის ფორმულირება შესაძლებელია ჩამოყალიბდეს შემდეგი ფორმით: „მეცნიერების ბაკალავრი/მაგისტრი კონფლიქტოლოგიაში”.

დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით ბაკალავრის/მაგისტრის კვალიფიკაცია ენიჭება იმგვარ პროგრამებში, სადაც აქცენტი პრაქტიკაზე და პროფესიაში პრაქტიკული უნარების გამომუშავებაზე კეთდება.

V. სწავლება, სწავლა და შეფასება

კონფლიქტოლოგიის უმაღლესი განათლების პირველი ან მეორე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამის მიზნებისა და სწავლის შედეგების მისაღწევად მნიშვნელოვანია შერჩეული იყოს რელევანტური სწავლების და სწავლის შედეგების შეფასების ადეკვატური მეთოდები.

სწავლა-სწავლების და შეფასების მეთოდები, ძირითადად, სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლების პრინციპებზეა დაფუძნებული. ეს მეთოდები უზრუნველყოფს სპეციფიკური მასალის ათვისებას და ტრანსფერული უნარების განვითარებას.

სტუდენტებს შეუძლიათ ახალი ინფორმაციის მოძიება, ანალიტიკური გადამუშავება, დასკვნების დამოუკიდებლად გამოტანა, მათი კრიტიკული შეფასება და ცოდნის გაღრმავება. სწავლა-სწავლების მეთოდების შერჩევისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს სწავლების შესაბამისი საფეხურის მოთხოვნები. სწორედ ამიტომ მნიშვნელოვანია, ყურადღება გამახვილდეს პრობლემაზე და კვლევაზე დაფუძნებული სწავლის მეთოდების გამოყენებაზე, რაც სტუდენტს მისცემს საშუალებას დამოუკიდებლად განივითაროს კვლევის დაგეგმვისა და განხორციელების უნარები.

საგანმანათლებლო პროგრამაზე სწავლებისას დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს ლექტორსა და სტუდენტს შორის ორმხრივ კომუნიკაციას; რაც ლექტორის მხრიდან უკუკავშირის ვალდებულებას გულისხმობს და მომავალში სტუდენტს იმის საშუალებას აძლევს, რომ მან განსაზღვროს საკუთარი ცოდნა, უნარები და ღირებულებები. სტუდენტის შეფასება კი ადგენს სტუდენტის მიერ სწავლის შედეგების მიღწევის დონეს, რაც უზრუნველყოფილია პროგრამის კურიკულუმით და სასწავლო კურსის სილაბუსით.

სტუდენტების შესაფასებლად გამოიყენება მრავალკომპონენტური შეფასება, რომელსაც გაზომვადი კრიტერიუმები განსაზღვრავს. სტუდენტთა შეფასება ეფუძნება ოთხ ძირითად პრინციპს: ობიექტურობას, სანდოობას, ვალიდურობას და გამჭვირვალობას.

სწავლა-სწავლების და შეფასების ქვემოთ ჩამოთვლილი მეთოდები ყველაზე გავრცელებული ფორმებია, თუმცა უსდ-თვის ისინი სარეკომენდაციო ხასიათისაა. კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო ან/და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე შესაძლოა გათვალისწინებულ იქნეს მხოლოდ ზოგიერთი მათგანი, ან დაემატოს სხვა მეთოდები.

სწავლა-სწავლების და სტუდენტთა შეფასების მეთოდების შერჩევას მნიშვნელოვანია მიღწეულ იქნეს წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებლით განსაზღვრული სწავლის შედეგები. სწავლა-სწავლების მეთოდები შესაბამისობაში უნდა იყოს სწავლის საფეხურთან, კონკრეტული სასწავლო კურსის მიზნებთან და შინაარსთან.

სწავლა-სწავლების მეთოდები, სასწავლო კურსის სპეციფიკის გათვალისწინებით, უნდა უზრუნველყოფდეს სასწავლო კურსის გეგმით/სილაბუსით/მოდულით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას, ხოლო არსებული სწავლის მეთოდების ერთობლიობა კი - პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას. სწავლა-სწავლების მეთოდები ხელს უნდა უწყობდეს არა მხოლოდ კონკრეტული მასალის ათვისებას, არამედ დარგობრივი უნარების განვითარებას.

სწავლა-სწავლების პროცესში გამოყენებული აქტივობები ურთიერთშემავსებელია და შესატყვისობაშია ერთმანეთთან. პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური და მოწვეული პერსონალი შესაძლოა იყენებდეს ჩამოთვლილთაგან შერჩეულ ან ნებისმიერ სხვა აქტივობებს მათი კონკრეტული სასწავლო ამოცანიდან გამომდინარე.

სწავლა-სწავლების მეთოდები:

- ინდუქცია, დედუქცია, ანალიზი;
- წიგნზე მუშაობა;
- წერითი მუშაობა;
- ვერბალური ახსნა-განმარტება;
- დემონსტრირება;
- შემთხვევის ანალიზი;
- დამოუკიდებელი სწავლა;
- ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლება (IBD);
- როლური და სიტუაციური თამაშები;
- ევრისტიკული მეთოდი;
- გუნდური/თანამშრომლობითი მუშაობა;
- დისკუსია/დებატები;
- პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL);
- გონებრივი იერიში;
- პროექტის შემუშავება;
- დამოუკიდებელი სწავლა (ესეს, რეფერატის, პროექტის, მოხსენების მომზადება);

- პრაქტიკული მუშაობა (სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, სემინარი, სასწავლო პრაქტიკა, როლური თამაშები, სიმულაციები);
- პრეზენტაციები;
- ელექტრონული სწავლება (ელექტრონული რესურსებით სწავლება);
- და სხვა.

5.1. სტუდენტის შეფასება, მათი კომპონენტები და მეთოდები

კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებისას სტუდენტის შეფასება უნდა მოხდეს „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანებით დამტკიცებული შეფასების სისტემის შესაბამისად. საგანმანათლებლო პროგრამების თითოეული სასწავლო კურსის გეგმით/სილაბუსით/მოდულით გათვალისწინებული შეფასების ფორმები (დამოუკიდებელი, შუალედური და დასკვნითი შეფასება) შესაძლოა მოიცავდეს შეფასების კომპონენტებს, რომელიც განსაზღვრავს სტუდენტის ცოდნის/უნარის/კომპეტენციის შეფასების ხარისხს:

- ზეპირი გამოცდა;
- წერიტი გამოცდა;
- ზეპირი გამოკითხვა;
- წერიტი გამოკითხვა;
- საშინაო დავალება;
- თეორიული სამუშაო;
- პრაქტიკული სამუშაო;
- სხვა.

ასევე შესაძლებელია შეფასების კომპონენტებში გაერთიანდეს შეფასების ერთგვაროვანი მეთოდები, როგორცაა:

- ტესტი;
- ქვიზი;
- ღია შეკითხვა;
- ესე;
- დემონსტრირება;
- პრეზენტაცია ქართულ და უცხო ენაზე;
- მოხსენება;
- რეფერატი (წერიტი ნაშრომი);
- კითხვა-პასუხი;

- პრაქტიკული დავალების შესრულება;
- თეორიული დავალების შესრულება;
- ჯგუფური დავალების შესრულება;
- დისკუსია-დებატებში მონაწილეობა;
- შემთხვევის ანალიზი;
- როლური თამაში;
- სიმულაცია;
- აქტიურობა პრაქტიკული სამუშაოს შესრულებისას;
- შესრულებული პრაქტიკული სამუშაოების დემონსტრირება;
- სხვა.

შეფასების კრიტერიუმები საზომი ერთეულებითაა განსაზღვრული, რომლითაც დგინდება სწავლის შედეგების მიღწევის დონე. კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამის აუცილებელი კომპონენტია პრაქტიკული უნარების განვითარება, რომელიც დაკავშირებულია პროგრამის სწავლის შედეგებთან. პრაქტიკული კომპონენტის კონკრეტული მოდელი, მისი შინაარსი და ფორმა აირჩევა უსდ-ის შეხედულებით, მათი რესურსების, ინფრასტრუქტურის, საგანმანათლებლო პროგრამის შინაარსის, ხედვის და კონცეფციების საფუძველზე.

კონფლიქტოლოგიის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები უნდა მოიცავდეს პრაქტიკულ კომპონენტს. პრაქტიკული კომპონენტის შესაძლო მოდელებია:

- თეორიულ კურსში ჩაშენებული პრაქტიკული კომპონენტი;
- დამოუკიდებელი პრაქტიკული კურსები;
- აქტიური პრაქტიკა სხვადასხვა პროფილურ დაწესებულებებში (შესაბამისი პროფილის სამინისტროები, მედიაციის სამსახურები, ადგილობრივი და საერთაშორისო სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები და ა.შ.);
- და სხვა.

კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამის პრაქტიკული კომპონენტი, ძირითადად, თეორიულ კურსში ჩაშენებულ პრაქტიკულ ელემენტს ეხება. ეს არ გამოირიცხავს სხვა მოდელების გამოყენებას. ამგვარად, პროგრამის თეორიულ კურსში ჩაშენებული პრაქტიკული კომპონენტი ფოკუსირებული უნდა იყოს იმ თემატიკაზე, რომელსაც სასწავლო კურსი ეხება და ინტენსიური ხასიათი უნდა ჰქონდეს. ასეთი სახით სტუდენტი ერთვება პრაქტიკულ აქტივობაში პროგრამის სწავლების საწყისიდანვე რაცპასიური პრაქტიკიდან აქტიურ პრაქტიკაზე გადასვლის საფუძველს წარმოადგენს.

კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამამ უნდა უზრუნველყოს სამეცნიერო/კვლევითი უნარების განვითარება სტუდენტებში. ამ კუთხით პროგრამაში შემოტანილი უნდა იქნეს კვლევითი კომპონენტის განმავითარებელი კურსები. უნდა ისწავლებოდეს კვლევის რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდები, კვლევის დიზაინი და სხვა.

პროგრამების დასრულებისას კვლევითი კომპონენტების გამოყენებით უნდა მოხდეს სამაგისტრო ნაშრომის შესრულება. სამაგისტრო ნაშრომის დაცვა საჯაროდ უნდა მიმდინარეობდეს და ნებისმიერ დამსწრეს შეეძლოს დისკუსიაში ჩართვა. ნაშრომების დაცვის კომისიაში შესაძლოა შედიოდნენ როგორც პროგრამის განმახორციელებლები, ასევე მოწვეული და გარე ექსპერტებიც.

VI. დამატებითი ინფორმაცია

კონფლიქტოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებას შესაძლოა უზრუნველყოფდეს კონფლიქტების დარეგულირების და მართვის სფეროში მომუშავე კვალიფიციური პერსონალი, რომლებიც შესაძლოა კონფლიქტების საკვლევ სფეროსთან სხვა მომიჯნავე დარგების წარმომდგენლებიც იყვნენ. ეს განპირობებულია თვით პროგრამის და დარგის (კონფლიქტოლოგიის) ინტერდისციპლინური ხასიათით. პროგრამების განმახორციელებლები შეიძლება იყვნენ უსდ-ის აკადემიური პერსონალი და ასევე სათანადო გამოცდილებისა და კომპეტენციების მქონე მოწვეული პერსონალი. მათ უნდა უზრუნველყონ პროგრამების მდგრადი, სტაბილური, ეფექტიანი ფუნქციონირების და შედეგებზე ორიენტირებული ცოდნის გადაცემა.

VII. დარგობრივი მახასიათებლის შემმუშავებელი ჯგუფის წევრები

7.1. დოკუმენტის შემმუშავებელი ჯგუფის წევრები

№	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია/დაწესებულება	თანამდებობა
1	გუგული მადრაძე	სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფსიქოლოგიის დოქტორი, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ინტერდისციპლინური მიმართულების პროფესორი
2	ივანა მაჩიტაძე	ა(ა)იპ - ნიუ ვიჟენ უნივერსიტეტი	პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, პოლიტიკისა და დიპლომატიის

			სკოლის ასოცირებული პროფესორი საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულებით
3	ნოდარ ტანგიაშვილი	შპს ბრიტანულის სასწავლო უნივერსიტეტი საქართველოში	ასოცირებული პროფესორი
4	თათია ჩიხლაძე	შპს ბრიტანული სასწავლო უნივერსიტეტი საქართველოში	პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო ანალიტიკური დეპარტამენტის სამმართველოს უფროსი
5	თინათინ ქაროსანიძე	შპს - თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტი	ისტორიის დოქტორი, საერთაშორისო ურთიერთობების სკოლის დეკანი, პროფესორი
6	თამარ კვიციანი	შპს - კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი	პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, „პოლიტიკის მეცნიერების“ სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელი
7	ვახტანგ მაისაია	შპს - კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი	პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, „საერთაშორისო ურთიერთობებისა და საერთაშორისო უსაფრთხოების“ სამაგისტრო და „გლობალური პოლიტიკისა და უსაფრთხოების კვლევების“ ინგლისურენოვანი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების ხელმძღვანელი

8	სოფო ჩქოფოია	შპს აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი	სოციალური მეცნიერებების დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, საჯარო მმართველობის სამაგისტრო პროგრამის ხელმძღვანელი
9	გიორგი ცხადაია	შპს - კავკასიის უნივერსიტეტი	პოლიტიკის და სოციალური მეცნიერებათა დოქტორი, სახელმწიფო მართვის სკოლის ასოცირებული პროფესორი
10	ბელა კოპალიანი	ა(ა)იპ - საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა თამარ მეფის სახელობის უნივერსიტეტი	სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი, სპეციალისტი სამეცნიერო კვლევების ორგანიზება-კოორდინირების დარგში იუსტიციისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის მოადგილე
11	ალექსანდრე რუსეცკი	ა(ა)იპ - საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა თამარ მეფის სახელობის უნივერსიტეტი	ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი, ფსიქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელი
12	თორნიკე შურლულაია	ა(ა)იპ - საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი	ისტორიის დოქტორი, პროფესორი, საერთაშორისო ურთიერთობების პროგრამის ხელმძღვანელი,
13	მაია მანჩხაშვილი	ა(ა)იპ - საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი	პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, საერთაშორისო ურთიერთობების საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელი
14	რევაზ ჯორბენაძე	სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფსიქოლოგიის დოქტორი, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორი, ფაკულტეტის

			ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი
15	გიორგი მჭედლიშვილი	შპს - ევროპის უნივერსიტეტი	ისტორიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
16	ნინო ოხანაშვილი	შპს - ევროპის უნივერსიტეტი	სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი, ასისტენტ- პროფესორი
17	ომარ არდაშელია	სსიპ - სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ისტორიის დოქტორი, ბიზნესისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულების პროფესორი
18	დავით ზაქარაია	სსიპ - სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფილოსოფიის დოქტორი, ბიზნესისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის, პოლიტიკური მეცნიერებების მიმართულების ასოცირებული პროფესორი
19	ნინო ჩიქოვანი	სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ისტორიის დოქტორი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კულტურის კვლევათა სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტის პროფესორი, ინტერკულტურული დიალოგის იუნესკოს კათედრის ხელმძღვანელი, კულტურის მეცნიერებების საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების ხელმძღვანელი
20	გიორგი გოგსაძე	სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საზოგადოებრივი გეოგრაფიის დეპარტამენტის პროფესორი

	ნინო ფარსადანიშვილი	სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	საერთაშორისო სამართლის დოქტორი, მიგრაციის ექსპერტი, სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საუნივერსიტეტო სამეცნიერო საგრანტო ოფისის კოორდინატორი
22	მარიამ გერსამია	სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფილოლოგიის დოქტორი, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ინტერდისციპლინური მიმართულების პროფესორი
23	ემილია ალავერდოვი	შპს - საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი	სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
24	ნინო ბერიკაშვილი	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	პოლიტიკური დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე
25	ირაკლი სვანაძე	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	ადამიანური რესურსების მართვის დეპარტამენტის ადამიანური რესურსების მართვის განვითარებისა და კოორდინაციის სამმართველოს სპეციალური კონკურსების ორგანიზებისა და სტატისტიკის განყოფილების უფროსი, პოლიციის უფროსი ლეიტენანტი
26	ვიქტორია ბაიკოვა	შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	პოლიტიკის ანალიზის, დაგეგმვისა და საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე
27	იოსებ ჯაფარიძე	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი, ვიცე-პოლკოვნიკი, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს, თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის J5 სტრატეგიული დაგეგმვის

			დეპარტამენტის, სამხედრო სტრატეგიისა და ძალთა დაგეგმვის დეპარტამენტის, სტრატეგიული დაგეგმვის განყოფილების უფროსი ოფიცერი
28	თამარ იმნაიშვილი	სსიპ - საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია	აღმასრულებელი მდივანი

7.2. გარე ინიცირების ფარგლებში დოკუმენტის შემუშავებული ჯგუფის წევრები

№	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია/დაწესებულება	თანამდებობა
1	გუგული მალრაძე	სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	პროფესორი, ფსიქოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი - სამუშაო ჯგუფის წევრი
2	რევაზ ჯორბენაძე	სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	პროფესორი, ფსიქოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი - სამუშაო ჯგუფის წევრი
3	ზურაბ აბაშიძე	სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ასოცირებული პროფესორი, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი - სამუშაო ჯგუფის წევრი
4	ვახტანგ მაისაია	შპს კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი	პროფესორი, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი - სამუშაო ჯგუფის წევრი
5	მარეხ დევძიძე	სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფსიქოლოგი, კონფლიქტების ანალიზის და მართვის პროგრამის დოქტორანტი - სამუშაო ჯგუფის წევრი
6	ლამა ტულუში	სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ასისტენტ-პროფესორი, პოლიტიკურ

			მეცნიერებათა დოქტორი - სამუშაო ჯგუფის წევრი
7	გურამ ანანეიშვილი	შპს სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი (საბაუნი)	მოწვეული ლექტორი, კონფლიქტოლოგიის მაგისტრი - სამუშაო ჯგუფის წევრი
8	ლია გიგაური	შერიგებისა და სამოქალაქო თანხმობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	მინისტრის მრჩეველი - სამუშაო ჯგუფის წევრი